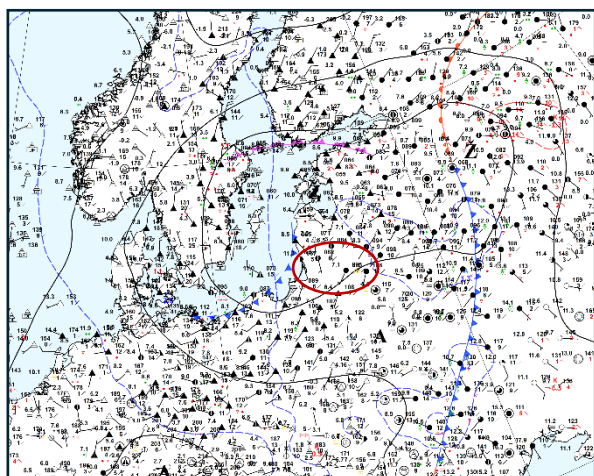

30. Šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu kai kuriuose pietiniuose rajonuose spalio 12 d.

Meteorologinės sąlygos. Spalio 11-os dieną daugelyje rajonų palijo, kai kur griaudėjo perkūnija. Aukščiausia temperatūra siekė 12–15 °C. Vyravo besikeičiančios krypties vėjas, 5–10 m/s, Klaipėdoje 12 m/s, Ventėje 13 m/s. Spalio 12-os naktį daug kur palijo, vietomis lijo smarkiai. Kai kur tvyrojo rūkas. Vėjas pietinių krypčių, 4–9 m/s, vietomis 10–14 m/s, Ventėje 15 m/s. Žemiausia oro temperatūra nukrito iki 2–7 °C, vietomis 8–9 °C. 5 cm aukštyje virš dirvos paviršiaus Kazlų Rūdos bei Varėnos AMS fiksuota šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu, atitinkamai, -0,5 °C ir -1,5 °C.

Sinoptinė situacija, susiklosčiusi pietinėje Lietuvos dalyje, buvo palanki atšalti orui prie pat žemės paviršiaus iki silpnai neigiamos oro temperatūros. Šalnos susidarymui labai didelę reikšmę turi ne tiek temperatūros laukas žemesniuose atmosferos sluoksniuose kiek debesuotumas ir mikroklimatinės sąlygos. Spalio 12-os naktį paryčiais Lietuvos orams įtakos turėjo stiprėjantis anticiklonas gūbrys nuo Lenkijos (**1a pav.**). Šis procesas ypač išryškėjo ties Lietuvos pietrytine dalimi, kur debesuotumas sumažėjo, o efektyvusis šilumos išspinduliavimas nuo dirvos paviršiaus padidėjo.

Terminis laukas 1,5 km aukštyje (AT850 hPa geopotenciniame lygyje) atitiko vėsaus ir sauso oro slėnį su 1–2 °C oro temperatūra (**1b pav.**). Atsižvelgiant į sinoptinę situaciją, vietovės mikroklimatines sąlygas bei ilgiau trunkantį nakties metą, susidarė tinkamos sąlygos lokalaus SMR, šalnos, susidarymui.

a)

b)

1 pav. Sinoptinė analizė spalio 12 d. 6 val. (**a**) ir temperatūros laukas AT850 hPa 3 val. (**b**), Lietuva pažymėta raudonu apskritimu.

Spalio 14–17 d. visoje Lietuvoje, išskyrus Vilkaviškio, Šilutės apylinkes bei pajūrio zoną, paros vidutinė oro temperatūra nukrito žemiau 10 °C – baigėsi aktyvioji augalų vegetacija, t. y. šalna tapo pavoju, bet ne stichiniu reiškiniu.